

سیر تحول خانه های مسکونی شهرستان املش با نگرش شکلی و اقلیمی

فرشته پورشعبان^{۱*}، شیدا پیرکتمجانی^۲، جعفر یوسف پور^۳

۱ - دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات رشت، fereshte_purshaban@yahoo.com

۲ - دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات رشت، sheyda.pirzad@yahoo.com

۳ - دکتری معماری و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد لاهیجان، jafar.yousefpour@yahoo.com

چکیده

شهرستان املش واقع در استان گیلان از جمله شهرهایی است که در آن بناهای قدیمی زیبایی وجود دارد اما در حال حاضر معماری آن مانند دیگر شهرهای گیلان با بحران زدگی همراه شده است، از این رو بررسی و تحلیل خانه های مسکونی در دوره های گذشته، برای یافتن الگوهای مناسب و کاربردی الزامی می باشد. در این نوشتار با انتخاب نمونه هایی از بناهای مسکونی در دوره های قاجار، پهلوی و معاصر واقع در شهرستان املش به بررسی این خانه ها از دیدگاه شکلی و اقلیمی پرداخته می شود. روش تحقیق به صورت کتابخانه ای و تحقیقات میدانی می باشد. در این مقاله ابتدا به بیان تعاریف پرداخته شده، سپس با بررسی نمونه ها، تحلیل عوامل موثر در پلان این بناها انجام شده است.

کلمات کلیدی: خانه های مسکونی، معماری قاجار، معماری پهلوی، معماری معاصر، نگرش شکلی، نگرش اقلیمی، شهرستان املش.

۱. مقدمه

پیشینه معماری سرزمین ایران حاوی تجربیات گرانبهایی است، که چون میراثی جاودان در اختیار ماست. معماری گیلان با وجود ساختار متفاوت و شگفت انگیزش کمتر مورد توجه معماران معاصر قرار گرفته است. به نظر می رسد معماری این منطقه از مصالح مورد استفاده تا فرم کلی بنا تحت تأثیر محیط پیرامون می باشد. برای شناخت این معماری باید تأثیر عوامل شکلی و اقلیمی بر ساخت و ساز ابنیه این منطقه مورد بررسی قرار گیرد [1]. لذا در این مقاله پس از معرفی خصوصیات اقلیمی این منطقه با بررسی نمونه هایی از خانه های سه دور قاجار، پهلوی و معاصر واقع در شهرستان املش به پارامترهای غالب در پلان آن ها پرداخته و راهکارهایی برای طراحی مسکن معاصر ارائه می دهد.